

Déli Hirlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPSZOMBAT, 1932 OKTÓBER 29.
FIMISOARA—TEMESVÁR, VIII. ÉVF. 247. SZÁM.FŐSZERKESZTŐ
VUCHETICH ENDRE DR.

Nincsen más dolguk

sziltszerűen honmentéssel foglalkoznak, mint időnkint félre verni a hangokat, hogy a közhangulat valamelyre ne nyugodjék. Ma itt, holnapra de mindenütt és mindig akadnak, akik a kisebbségek rovására igyekeznek a bizonyosságot tenni létükről és hazaszerettségük szuperlatívuszáról. És soha dühöng annyira ez a honmentés, mint mikor a gyulafehérvári nemzetgyűlési ülések vannak uralmon. Pedig ez a gyulafehérvári nemzetgyűlés sokáig a nemzetgyűléssel volt, amíg ki nem derült, hogy nem az eszmék fényes csillaga, hanem lidércfényű üzi családok jártak az emberekkel. Azóta azután a gyulafehérvári emléke is a lomtárba került és elsősorban azok örülnek, ha nem kerülnek eszükbe, akik annak idején a nagyra voltak vele. Kicsiny wilsoni csapdája volt csak és amint erre a csapdára már nem volt szükség, megalkotottak való mivoltukban. A szlovák emlékeztető erdélyi kormányzócsapata tizenhárom esztendővel ennek a csapdára még írásba merete foglalni, hogy a nemzetgyűlésről szóló 1868. évi törvény érvényben marad azzal, hogy ahol törvényben magyar nyelvről van szó, ott mindig a román nyelv értendő. Mindazon törvényhatóságokban, melyekben valamely nemzeti kisebbség a kisebbségnek legalább husz százalékát képezi ki, ennek a nemzetiségnek a közérdeke és igazságszolgáltatása saját törvényben történik. Azóta azonban tizenhárom esztendő pergett le az örökkévaló országban és bár ugyanaz a Maniu a van kormányon, aki az erdélyi kormányzótanács elnöke volt, nemcsak a törvényrendelete nem érvényesült a gyakorlatban, de meg sem közelítjük azt az állapotot, melyet néhai Deák Ferenc a kisebbségi kérdésben és hatvanöt év előtt törvényben kodifikált. Hogy ilyen igazságnak a beismerése a Deák Ferenc bölcsessége lenne. Meg kell állapítanunk, száz és százszor le kell szögeznünk, hogy Románia nemzeti kisebbségei ma, a húdik század derekán, sokkal rosszabb sorsban vannak, mint az erdélyi Magyarországi kisebbségei a magyar-osztrák kiegyezés idejében. Már az erdélyi törvény biztosította a kisebbségek jogait és mi, akik egy világégés aktív résztvevői voltunk állítólag a nemzetközi elv és önrendelkezési jog érvényesülése érdekében, vágyakozó lélekkel tekintünk a messzi múltba és hiába követeljük a magunk számára azt, aminek a nagyapáink kisebbségi kortársai vényes részesei voltak. Mi még mindig kis helyi hatalmasságok kénye-kedve vagyunk kiszolgáltatva. Egyszer temesvárott felebbzik meg a kisebbségek

Németországnak nincsen szüksége cárra és a politikai jogok kizsákmányolásának egyszer már véget kell vetni

A P a p e n kancellár által hivatalától elmozdított porosz kormány a népjóléti miniszteriumban sajtófogadást rendezett, amelyen Brecht dr. miniszteri igazgató, aki a porosz kormányt a lipcsei birodalmi törvényszék előtt képviselte, érdekes kijelentéseket tett. Brecht dr. rámutatott arra, hogy bár a lipcsei birodalmi törvényszék a porosz kormányt Papen által történt elmozdítását jóváhagyta és nem minősítette azt alkotmányellenes cselekedetnek, mindazonáltal kimondta, hogy a kormánybiztos — ezúttal Papen — sohasem veheti át teljes egészében az elmozdított kormány hatalmát, hanem csak a

birodalom szerveként működik a kormány helyén.

B r a u n dr. volt miniszterelnök szót azután és a lipcsei ítéletet politikai és jogi szempontból világította meg. Hangsúlyozta, hogy ezek után a porosz tartománygyűlésre az a feladat hárul, hogy új miniszterelnököt válasszon. Amíg ez meg nem történik, addig a Braun-kormány hivatalban marad, bárha a hatalom részben Papen kancellárnak mint kormánybiztosnak a kezében van is.

Braun dr. reméli, hogy a birodalmi kormány szintén ezen a nézetben van és igyekezni fog a megértést Poroszországgal létrehozni, hogy így a harmónia

újából helyreálljon.

A lipcsei birodalmi törvényszék döntése a bajor kormányt is foglalkoztatja. A bajor kormány ebből az alkalomból erős támadást intéz a birodalmi kormány ellen. H e l d bajor miniszterelnök kijelentette, hogy a politikai jogoknak Papen által való kizsákmányolásának egyszer már véget kell vetni.

Lehetetlen, hogy a birodalmi kormány magának nagyobb hatalmat követeljen, mint amilyen hatalma a birodalmi gyűlésnek van.

Held dr. azzal fejezte be beszédét, hogy Németországnak sem cárra, sem pedig cárizmusra nincsen szüksége.

Tornyosulnak a hullámok Papen körül

Budapest vendégeit a sovíniszta sajtó uszításai ellenére ünnepélyes fogadtatásban részesítették Bukarestben

A nyáron a romániai orvosok kirándulást rendeztek Budapestre, ahol ugyanakkor Dobrescu Demeter főpolgármester is járt. Az előzőeken fogadtatás viszonzásául Dobrescu főpolgármester a magyar balneológusokat meghívta Bukarestbe. A látogatást most adják vissza. Ripka Ferenc dr. budapesti főpolgármester helyett, aki a kormányváltás miatt lemondott, a magyar főváros képviseletében Némethy Károly tanácsnok vesz részt. Noha egyes sovíniszta bukaresti lapok a tőlük megszokott durva hangon támadják a magyar balneológusokat, a komoly lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak a látogatásnak és azt fontosnak tartják a két főváros közötti barátságos kapcsolat kimélyítésére.

A rendezőség is mindent megtesz a látogatás sikere érdekében és a programot, valamint Bukarest és a meglátogató furdók ismertetését románul és magyarul nyomatta ki.

A budapesti vendégek csütörtökön reggel negyedkilenckor érkeztek meg Bukarestbe. A pályaudvaron Dobrescu Demeter főpolgármester, Anghelescu polgármester, Vicol dr. a romániai balneológusok elnöke, valamint a bukaresti magyar követség teljes személyzete vártak. A vendégeket Dobrescu főpolgármester üdvözölte és a következő beszédet mondotta:

— Uraim, örömmel üdvözölöm önöket szerény fővárosunkban. A mi fővárosunk valóban szerény az önkö gyönyörű fővárosához képest. Kíváncsi vagyok, érezzék magukat olyan jól, mint amilyen kedves és feledhetetlen marad számomra az a néhány nap, amelyet Budapestben töltöttem. Boldognak érzem magamat, hogy a budapesti szivélyes fogadtatást viszonyozhatom.

Az üdvözlésre a magyar vendégek nevében Tasnády Szücs András

helyettes kereskedelemügyi miniszteri államtitkár válaszolt. A nemzetközi együttműködés — mondotta — a balneológia és turisztika terén már megkezdődött és elkövetkezett az idő, hogy kulturális és gazdasági téren is őszinte baráti közeledés létesüljön. Ez a látogatás is ezt jelenti. Kívánjuk, hogy Románia gyönyörű fővárosa, melyet méltán neveznek kis Párisnak, tovább fejlődjék.

Délben féltenként órákor Miklós Elemér és Bárony István dr. francia nyelven turisztikai előadásokat tartottak és hangsúlyozták a két ország közötti turisztikai viszonylatok kiépítésének fontosságát. Egy órákor a Cina-étteremben bankett volt, délután három órákor pedig kirándulás a Snagov-fürdőtelepre.

Délután a magyar követség teát adott a vendégek tiszteletére, akik este az Athené Palace szállóban banketten jelentek meg.

ségi nyelvhasználatra vonatkozólag hozott közgyűlési határozatot, máskor Kolozsvárott nem engedik szóhoz jutni a lakosság választott magyar képviselőjét, majd Szatmár kénytelen bírói védelmet kérni, mert a városi közgyűlésen elhangzott magyar felszólalásokról nem vesznek tudomást és azoknak nyoma sincs a jegyzőkönyvben. Mikor a Déli Hirlap filéres gyorsvonata befutott a budapesti pályaudvarra, Temesvár város képviselője

megelégedéssel említette meg, mennyire jól esett neki a magyar színek és Budapest színei között két hatalmas román zászlót látni. Bukaresti vendégeket nem egyszer lebilincselő szivélyességgel és őszinte barátsággal fogadott a magyar főváros és mikor most magyarországi vendégek érkeztek Bukarestbe, a honmentő sajtó bandának nevezi őket, akiknek kívül az ország határain tágasabb Jorga tiltakozott az ellen, hogy

Románia résztvegyen a balkáni konferencián, mert semmi köze a Balkánhoz. Földrajzi tudásával nem szállunk vitába, mert az egyes országok földrajzi fekvése vitathatlan adottság. Ha azonban a balkáni jelzőt a magaviseletre vonatkoztatjuk, úgy Jorga sem tévedhetne a tanári osztályozásban. Aminthogy mi sem tévedünk, amikor Maniuék kisebbségi politikáját osztályozzuk.

A császár csinos dédunokája beleszeretett egy fiatal hivatalnokba és hercegnői származásával keveset törődve egyszerűen megszökött

A bécsi *Stunde* szenzációs cikket közöl, amelyben megírja, hogy Ferenc József dédunokája, *Windischgrätz* Stefánia hercegnő Bécsből eltűnt és, ez idő szerint nem lehet tudni, hogy hol tartózkodik.

A szerencsétlen végű Rudolf trónörökös annak idején Stefánia, belga hercegnőt, II. Lipót belga király leányát vette feleségül. A házasságból származott Erzsébet hercegnő. Rudolf trónörökösnek 1889-ben történt mayeringi tragikus vége után néhány esztendővel Stefánia főhercegnő *Lónyay Elemér* gróf felesége lett, akivel azóta visszavonultságban él Oroszvárott. Erzsébet főhercegnő a bécsi császári udvarban maradt. Nagy szenzáció volt, amikor egy napon hirtelen azzal állott elő, hogy férjhez akar menni *Windisch-*

grätz herceghez.

Ferenc József nagyon szeretete Erzsébet főhercegnőt és rimánkodásaira beleegyezett a házasságba. A fiatal pár egy vidéki városban él. A házasságból született Stefánia hercegnő.

Erzsébet hercegnő mindig igen nyugtalan természetű volt és az összeomlásokkor elhagyta *Windischgrätz* herceget és kislányával Bécsbe költözött. Belesodródott a politikába és csakhamar szoros érintkezést tartott fenn a szociáldemokratákkal. Ez a kapcsolat meghozta számára a vörös hercegnő elnevezést.

Megismerkedett *Petz* szociáldemokrata polgári iskolai igazgatóval, akivel azóta — bár nincsenek megesküdvé — házastársi viszonyban él.

Stefánia hercegnőt szociáldemokrata elvek szerint nevelte.

Erzsébet hercegnő most bejelentette a rendőrségen, hogy leánya nyomtalanul eltűnt. Eleintén azt hitték, hogy nagyanyjához, Stefánia főhercegnőhöz utazott az oroszvári kastélyba. Táviratoztak is oda, ahonnan azonban az a válasz érkezett, hogy Stefánia hercegnőről nem tudnak semmit. Akkor arra a gondolatra jutottak, hogy talán Belgiumba ment. Azonban az ottani kutatás is eredménytelen maradt. A rendőrség most keresi a fiatal hercegnőt.

Egyes újságírók azt írják, hogy a csinos Stefánia hercegnő beleszeretett egy fiatal hivatalnokba, akivel megszökött.

Ez a hír azonban mindenesetre megerősítésre vár.

Százhetven millió leiel kevesebb adó folyt be az idén kilenc hónap alatt a temesvári pénzügyigazgatóságon, mint tavaly ugyanannyi idő alatt

Az általános leszegényedésnek csalatlan jele, hogy az adók sokkal csekélyebb mértékben folynak be, mint azelőtt. Pedig mostanában egymást követik a rendelkezések, amelyek az adóbehajtást sürgetik, az adószedőknek gyorsabb iramot diktálnak, a nem fizető adóalanyokkal szemben pedig szigorú megtorlásokat helyeznek kilátásba. És a befolyó adó mégis sokkal, de sokkal kevesebb, mint csak egy esztendő előtt is. Hiába az adótisztek és az adóvégrehajtók minden buzgólkodása, hiába a pénzügyminiszter apellálása az adófizetők hazafias kötelességeire és hiába a szigorú megtorlások kilátásba helyezése. Ahol nincsen pénz, ott nincsen adófizetés.

Az 1932. év január elsejétől szeptember 30-ig százhetven millió leiel kevesebb adó folyt be a temesvári pénzügyigazgatóságnál, mint tavaly ugyancsak az esztendő első kilenc hónapjában. Az elmúlt évben január első napjától szeptember végéig 649,630.178 lei folyt be adóban Temesvárott, viszont a folyó év ugyanezen szakában már csak 479,131.568 lei. A két szám között ott látog a százhetven millió leies hiány üressége. A csökkenő befizetés az összes adónemeknél szembeötlő. Itt közöljük adónemek szerint a temesvári pénzügyigazgatóságnak ez év első kilenc hónapjában beszédett adóbevételeit és zárjelben feltüntetjük a múlt évi befizetést. A szomorú kimutatás a következő: egyenes adókban befolyt 168,383.630 (tavaly 231,886.987) lei. Közvetett adók: vámjövendelmek 71,807.698 (tavaly 125,085.490) lei, forgalmi adók 44,525.407 (tavaly 58,978.188) lei, látványossági adók 2,298.041 (tavaly 2,555.897) lei, bélyegilletékek és örökösödési adók 70,278.570 (tavaly 108,217.910) lei, különböző adójövendelem 51,567.068 (tavaly 70,560.655) lei. Egyedül a fogyasztási adónál lá-

tunk ez idén a tavalyival szemben emelkedést. 1932 első kilenc hónapjában a bevétel ezen a címen 70,271.154 lei volt, ellenben, tavaly ugyancsak az év első három negyedében 52,345.051 lei. En-

nek talán az a magyarázata, hogy ebben az évben a gazdasági helyzet rosszabbodása fölötti busulásunkban többet ittunk, mint tavaly és így folyt be a fogyasztási adónál a többlet.

Titkos kommunista nyomdát lepleztek le ahol több vörös ujságot állítottak elő

Budapesten a rendőrség tegnap újabb kommunista szervezkedést leplezett le. A Dél-utca 6. szám alatti házban felfedezték egy titkos kommunista nyomdát. A rendőrség emberei behatoltak a nyomdába és az ott tartózkodó *Varga István* és *Tóth József* kommunistákat letartóztatták. A vizsgálat során megállapították, hogy ebben a nyomdában különböző röpcédulákon kívül készültek a Vörös Figyelő és a Vörös Kelet című kommunista ujságok. Megállapították azt is, hogy ebben a

nyomdában találkoztak azok a kommunista vezetők, akiknek megbízatásuk volt, hogy a kivégzett *Sallai* és *Fürst* helyett a magyarországi kommunista propagandát végezzék. A mozgalmat külföldről irányították és a szükséges pénzt az orosz szovjet adta. Tegnap délután a budapesti rendőrség ezzel az esettel kapcsolatosan letartóztatta még *Friedmann Imre* lakatost, *Farkas János* gépgyári munkást, *Kiss Sándor* magánhivatalnokot és *Róth Lili* zongoratanárnőt.

Nagy antiszemita tüntetés volt a budapesti egyetem orvosi karán

A budapesti anatómiai intézetben tegnap a zsidó hallgatók ellen nagy tüntetés volt. A kórbonctani órán több ízben kifakadások és éles megjegyzések hangzottak el a zsidó hallgatók ellen. Az óra végeztével felhangzott a kiáltás:

— Ki a zsidókkal!

Ugyanakkor a folyosókon egyszerre nagyon sok hallgató jelent meg, akik folytatták a zsidók elleni tüntetést. Későbbi megállapítás szerint az ujonnan jött diákok nem is voltak orvosok, hanem a jogi fakultásról jöttek el. A tüntetők agresszive léptek föl a zsidó hallgatókkal szemben, akiket a folyosóról ki akartak szorítani. Közben többeket bántalmaztak is. A pedellusok igyekeztek közbelépni és sikerült több zsidó hallgatót az egyik szobában elrejtetni, amelynek ajtaját rájuk zárták. A tünte-

tő diákok hevesen dörömböltek az ajtón és már attól lehetett tartani, hogy betörnek azt. Egyszerre valaki elkiáltotta magát:

— A folyosón is vannak zsidók!

Tényleg észrevették, hogy néhány zsidó ott szorong a folyosón és a nagy tolongásban nem tud kimenekülni. Ezeket megrohanták és megverték őket. Az egyik diákot később a mentők súlyos sérüléseivel a kórházba szállították.

Szabó orvoskari dékán a zavargás ügyében vizsgálatot indított és kijelentette, hogy a verekedés kezdeményezőire szigorú büntetés vár. A dékán egyben intézkedett, hogy az anatómiai intézetbe olyan egyetemi hallgatók, akik nem az orvosi karra vannak beiratkozva ne léphessenek be.

Elismert saját győzelmény

„Blondel rámák

csakis

„Record“ **Horvátnál** kapható
IV., Hunyadi-ut 14.

Arak folyó méterenkint
6 cm széles 8 cm 10 cm 12 cm
165 lei 195 lei 250 lei 300 lei

Képheretezést gyári árban
Gyors kiszolgálás.

Banditák

soffőröket rabolnak ki és
autóval elszáguldanak

A bukaresti rendőrség különös titatársaság után nyomoz. Az utóbbi időben gyakran megtörtént, hogy taxiállomásokon jól öltözött egyéneket meg és a soffőrt felszólították, hogy vigye őket valamely Bukarest melletti faluba. Az utazásnak rendőrségi rint az lett a vége, hogy amikor az autót kívül volt a fővárosban, a banditák hirtelen revolyvert szegeztek a soffőrnek zét-lábát összekötözték, száját begyűzőlték, azután kirabolták. Az így fosztott soffőrt kidobták az utra, az autót pedig elhajtották. A soffőr rendszerint arra járó másik autók sai találta meg. A rendőrségnek nem sikerült a titokzatos banditákra nyomozni. Azt hiszik, hogy ezeket rablótámadásokat olyan soffőrök követték el, akiknek hajtsái engedélyt mely szabálytalanság miatt a hat évonta. A nyomozást a legszele alapokon folytatják.

Üzletek alkony a mai szomorú dekonjunktu időkben

A Lloyd-soron néhány hónap *Buffet de Paris* néven étterem meg, amelynek tulajdonosa *Friedmann Ödön*, a *Ferdinánd-kávéház* bérloje és neje volt, akik egyes bérzési tárgyakat, így a sörkimerés szükséges készüléket a temesvári gyártól vették bérbe. Az üzem ment, azonban a dekonjunktura nemgedte, hogy az étterem kifejlődhesse *Friedmann Ödön* ehavi bérével a maradt a ház tulajdonosának. *Friedmann* dr. ügyvéd, házgondnok emper indított *Friedmann* ellen és a tárgyalást október 31-re tűzték. A törvény értelmében a háztulajdonnak elsőbbségi joga van a berendfelett és így történt, hogy *Frankl* ezen jogával tegnap élni óhajtott. El kifolyólag parázs jelenetek keletkeztek. *Frankl* ugyanis e hó végén kiköltözik és a zsefvárosban nyit új büffét. A temes sörfőzde erre tegnap reggel el akvitetni a tulajdonát képező berend tárgyakat, de a házgondnok tiltakoz ez ellen. A sörgyár emberei megmarázták, hogy a készülék a gyár tulajdonát képezi és *Friedmann* azt csak ahhoz, hogy a készülék ottmaradjon rendőrségtől karhatalmat is kért, megtagadták a házgondnok kérelmeteljesítését és a sörfőzde akadálytal el is vitette a söntésből a tulajdonát képező tárgyat. A helyiségben egy új lalkozó ismét éttermet nyit.

A locarnói szerződés nem kötelezheti Angliát arra, hogy békéjét veszélyeztesse

Az angol alsóházban kérdést intéztek Sir John Simon külügyminiszterhez arra vonatkozólag, hogy abban az esetben, ha akár Lengyelországot, akár pedig Csehszlovákiát megtámadná, Angliának a locarnói egyezmény értelmében kötelessége volna-e a megtámadottak segítségére sietni. Simon kül-

ügyminiszter határozott nemmel válaszolt. A Daily Express azt írja, hogy a külügyminiszter válasza a leghelyesebb volt, amit adhatott. Rámutatott arra, hogy Lengyelországnak Franciaországgal van szerződése és amennyiben a német csapatok bevonulának a lengyel korridorra, úgy a lengyel kormánynak elsősorban Franciaország segítsé-

gét kellene kérnie. Miután azonban Anglia nemcsak Franciaországgal, hanem Németországgal is aláírta a locarnói egyezményt, úgy ez a szerződés Anglia szempontjából a béke és az angol ifjuság veszélyeztetését jelenti. A locarnói szerződés pedig nem kötelezheti Angliát arra, hogy békéjét veszélyeztesse.

A paktumos politika csődje

Románia németsege is megelégette már azokat a választási egyezményeket, amelyek a román pártoknak a mandátumok bőségét, a kisebbségeknek ellenben mítsem hoztak

arkára állott a romániai össznémet- és a besszarábiai Tarutinoban tartott nemzeti kongresszusán kimondta, hogy a jövőben nem hajlandó választási egyezményeket kötni, hanem elöljáró vezetőket, hogy már most meg az előkészületeket az önálló érdekekben. A németeknek ez a hazáza nem volt meglepetés azok számára, akik az eseményeket állandóan szemmel kísérték. Ezek tudták, hogy az újabb eléréseket a németek részére az önálló politikai cselekvés ideje. Négy hét előtt, a legutóbb lezajlott országos választások után megírtuk, hogy a németek öröben a közhangulat a paktumos politika ellen nyilvánult meg és a németek is kénytelen lesz a közóhajnak tenni.

Örvendetes, hogy ez most be következett, mert általános kisebbségi szempontból remény van arra, hogy ezt az első lépést követni fogja a második, mely a kisebbségi blokk eszméjének megvalósításához vezet.

Először vezetne most keresni azokat az okokat, melyek ezen eszme bántó kezdeményezésének további kifejtését lehetetlenné tették. Bizonyos az, hogy a kisebbségek összekovácsolása a magyarságon mulott. Bizonyos az, hogy a magyarság orientációja sem volt meg mindenkor a követelmények, de ezt a kisebbségi sors kezdeti nehezségeivel lehet és kell magyarázni. Azt mindenáron a mindenkor hatalommal bíró paktálás azonban, melyről a svábok és szászok tanubizonyoságot tettek, magyarságnál nem tapasztalhattuk. Előrelátható volt, hogy a kiábrándulás az újabb utóbb náluk is be fog következni. Az utolsó lökést az új orientációnak az országos választások eredménye adta. Kikerült, hogy a nemzeti parasztpárt a választási rendszer mellett nem tudta volna megszerezni a parlamenti többséget a szászok és svábok támogatása nélkül.

A németek szavazatai másfél száz ingyen mandátumhoz jutatta a kormánypártot és ennek ellenében a kisebbségek mítsem nyertek.

A kisebbségimpátiákra hivatkozó nemzeti parasztpárt leszavazta a közgazdasági törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a nyelvhasználatra vonatkozó indítványt, de megszüntette a kisebbségi alministerséget is. Ezenkívül a helyi közigazgatásban olyan hibák történ-

tek, melyeket nehéz lenne elfelejteni. Ezek a tapasztalatok és megfontolások vezettek oda, hogy a németesség most ezt az elvi határozatot hozta.

A magunk részéről örülnék a németesség állásfoglalásának, mert a kisebbségi politika helyes irányát ebben látjuk és mert hitünk, hogy ez a lépés a kisebbségi blokk megvalósításához fog vezetni.

Kívánatos volna mindenestre,

ha a nem országos vonatkozású akciókban, mint éppen a községi választások ügyében, hasonló álláspontot foglalna el a németek szövetsége,

mert valahogyan egészen furcsán fest, ha az egyik utcában ellenfele vagyok valakinek, akivel a szomszédos utcában már karonfogva haladok együtt más-más cél felé igyekezve.

Elena anyahercegnő Romániában marad, de minden más kombináció alaptalan

Mihály nagyvajda édesanyja huszszó hónapok óta Angliában él. Az elmúlt hetekben Mihály trónörökös anyja látogatására Londonba utazott, azonban ottani tartózkodását váratlanul félbeszakította és visszatért Bukarestbe. Néhány nap múlva — miként azt megírtuk — elutazott az angol fővárosból Elena anyahercegnő is, akit a román határon hivatalosan fogadtak és udvari szalonkocsiban Bukarestbe utazott. Valószínűnek tartják, hogy Elena hercegnő ezután állandóan az országban marad. Erre vall az a körülmény, hogy Maniu miniszterelnök tegnapelőtt kihallgatáson volt Elena hercegnőnél és ez az audiencia tegnap megismétlődött. Utána Dumitrescu Puiu, a király magántitkára Szinajából fontos üzenettel Bukarestbe utazott és ott felkereste Maniu miniszterelnököt. A kormányelnök Dumitrescuval való tanácskozása után teg-

nap Szinajába utazott és kihallgatáson volt az uralkodónál. Politikai körökben úgy tudják, hogy Maniu tárgyalásai és audienciái Elena hercegnőnek az országban való újbóli végleges letelepülésével vannak kapcsolatban.

A tegnap reggel megjelent lapok Elena anyahercegnő visszaérkezésével és Maniu kihallgatásával kapcsolatban elmentés híreket hoztak és ezeket különböző kommentárokkal kísérték. Ezeket a híreket a bukaresti Rador távirati iroda a londoni Reuter-irodán keresztül cáfolja. Közli, hogy felhatalmazást nyert azoknak a külföldi híreknek a megcáfolására, amelyek szerint Károly király és Elena hercegnő között helyreállt volna a hivatalos kapcsolat. Hivatalos körök — folytatja a közlemény — semmiféle célzást nem tettek Károly király olyan szándékáról, amelyről a külföldi lapok tudni akarnak.

Boldogan cipelik a nyugdíjasok a temérdek egy leies aprópénzt

A nyugdíjak kifizetését — mint megírtuk — kedden reggel megkezdtek. A szerdai egyházi ünnep miatt történt egy napos félbeszakítás után tegnap folytatták a kifizetést. Nyugdíjasok tömegével jelentek meg már kora reggel a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályának kapujában és folyosóján. Minden arcon öröm és boldogság fénylik. Most azok kappják a pénzüket, kiknek máskor a legvégére kellett várni. A kifizetést ugyanis az abécé végén kezdték, a Z betűnél és úgy folytatják az A-ig, amellyel a jövő héten végeznek.

— Már a biblia is írja, — mondják vidáman a nyugdíjasok — hogy az utol-

sókból lesznek az elsők. Most az egyszerű mi lettünk az elsők.

Igazuk van. A folyosóról a pénztárhelyiségbe nyíló ajtó mellett rendőr. Lát-szik rajta, hogy jobban él, mint a nyugdíjasok. Jó kóvér, jóvialis és jószívű. A nyugdíjasokhoz képest gyermek és mégis olyan kedves bánik velük, mintha apjuk volna. Tízével szép sorjában engedni őket. A betegeteket és nagyon öregeket előre bocsátja. A türelmetleneket biztatja. És amikor kijönnek a sok-sok aprópénzzel, amellyel kifizették a nyugdíjukat, figyelmezteti őket: vigyázzanak, nehogy valami ügyes trükkkel valami tolvaj ellopja azt tőlük. Egy vasutas

felesége fehér szalvétában hozza ki a néhány ezer leinyi egy leiest. A rendőr szívesen segíti neki a szalvéta csücskeit egymásba bogozni, nehogy a pénz kihulljon.

A nyugdíjasok, amikor a nehéz aprópénzzel elindulnak, szinte nyögnek alatta.

— Még szerencse, hogy nem kell házáig cipelni, — szól egy volt kataszteri mérnök — utközben leadunk belőle a péknél, a keresnél, a hentesnél a suszternél és másutt. Otthon jut belőle a háziurnak is és néhány leieske nekünk is marad.

Aztán megkezdődik újból a várakozás a következő nyugdíjra.

Piromanikus férfi bevallotta borzalmas szenvedélyét

A Marburg közelében levő Poiskava községben januártól áprilisig huszonegy épület égett porrá és tizennégy gazda jutott emiatt teljesen koldusbotra. Nyilvánvaló, hogy gyújtogatás történt és a rendőrségnek alapos nyomozás után sikerült elfogni Trglez Antalt, aki a gyújtogatásokat be is vallotta. A marburgi törvényszék most tartotta meg a tárgyalást, amelyen a gyújtogató, kijelentette, hogy számára nincsen nagyobb élvezet, mint az, ha látja éjjel a házakat égni, amitől az égbolt vörös lesz és az egészhez a zenét a káromkodó emberek, siró asszonyok és jajgató gyermekek szolgáltatják. A bíróság a gyújtogatót életfogytiglani fegyházra ítélte.

Sikkasztás és csalás miatt feljelentették a világhírű hegedűművészt

A sajtó már megemlékezett róla, hogy Kubelik Jan, a világhírű hegedűművész anyagi nehézségekbe került és hogy hitelezői csődöt kértek ellene. Mindezekhez járul most az a büntető feljelentés, amelyet csalás és sikkasztás miatt Széchenyi Miklós gróf tett Kubelik ellen. Négy évvel ezelőtt a gróf ezerhat száz holdas vörösvári uradalmát az ősi kastéllyal és annak művészi berendezésével együtt eladta Kubeliknek. Kubelik és felesége beköltöztek a kastélyba, ahol sürün fogadtak nagy vendégsereget, amelyet jól tartottak a pince régi boraival és pezsgőivel. Jöttek azonban a fizetési terminusok és Kubelik nem tudott fizetni. Pénze egyáltalán nem volt és a vendéglátásokhoz és egyéb költséges passziókhöz szükséges pénzt is úgy szerezte, hogy a kastélyban önkéntes árverést tartott és egy csomó művészi drágaságot ötvenhatezer pengőért eladott, holott az annak legalább tizszeresét érte. Széchenyi Miklós gróf eddig Kubelik ellen annak világhíre miatt nem akart feljelentést tenni, most azonban, amikor Kubelik csődbe került, kénytelen volt a feljelentést megtenni, nehogy a vörösvári birtok a kastéllyal együtt a csőd-tömeghez kerüljön.

Vas és rézbutor Lakásoknak Szállodáknak Intézeteknek

a legjobb minőségben — izlées kivitelben, olcsó árban, darabonként és teljes berendezések legelőnyösebb beszerzési forrása

Bozsák M. és fia r.-t. Temesvár II. Alsóárók-u. 10. Nagy készletek. Ingyen árlap. Telefon 3-88

Déli
HírlapSzerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY TÉR
4. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 70, negyedévre 200, félévre
380, évente 750 lei. — Külföldre:
havonta 100, negyedévre 290, félévre
560, évente 1110 lei, vagy egyenlő
értékű valuta. — Nyugdíjasok ha-
vonta 60, negyedévre 160, félévre
300, évente 600 leit fizetnek.Telefon:
2-52 este 10 óra után 14-69
vagy 2-42A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.A „Temesvári Zeitung” nyomda
nyomása.

Emlékező

Ma van tizennégy esztendeje annak, hogy a csehek a Habsburgoktól és monarchiájuktól való elszakadással betetőzték azt a tragikus színjátékot, melynek kezdete ott volt valahol, amikor a nagy világháború előtt a cseh ezredéktől büntetésből elvették a zászlót. Pedig a világháború kitörésének közvetlen oka is az ő nagy protektoruknak erőszakos halála volt. „Kedvelt cseh nemzetem” hűsége azonban csődöt mondott. Az ágyuk torka még javában ontotta a halált, amikor Massaryk már feldarabolta a monarchiát Pittsburgban és jókora karéjt kanyarított le belőle az önálló csehszlovák köztársaság számára. Még ki sem hült a Mannlicherék áttört csöve, mikor a felszabadító cseh legiók már megjelentek a Tótföldön, hogy a demoralizált, rongyos, éhes szovjetsapatok elől eszeveszetten meneküljenek. Az ántant azonban megbízható gyámnak bizonyult: megszületett a csehszlovák állam, amelyben a pittsburgi egyezmény a tótoknak a csehekkel egyenlő jogokat biztosított. De csak papiroson. Mert a valóság egészen másként fest. Ugy valahogy, ahogyan azt Hlinka páter mondotta nemrégiben a zólyomi gyűlésen. Az elégedetlenség egyre nő a felszabadított tótok között és talán csak a lanyhább temporementumon mulik, hogy olyan harcoknak nem vált még színhelyévé a tizennégy éves köztársaság, mint Jugoszlávia, ahol a horvátok szintén nem tudják már elviselni a nagy szabadságot, melyben a szerbek jóvoltából van részük. A tótok, akik valamikor Rákóczy Szűzmáriás lobogói alatt küzdöttek a Habsburgok cseh és olasz zsoldosai ellen, másként gondolták a függetlenséget. És bizonyára erre gondolnak ma, amikor tizennégyeszer fordult az esztendő kereké az önálló csehszlovák köztársaság megszületése óta. De gondolatnak erre azok a nagyfejűek is, akik annak idején Pittsburgban segítettek bábáskodni ennek a torzszülöttnek világrahozatalánál.

* INGYEN KAPJA A DÉLI HIRLA-
POT minden új előfizetőnk november hó
elsejéig, ha már most előfizet.

A nagy kalandorok utóda hazajön
anyja sirjához, hogy vezekeljen
félszázad sok bűnéért

Fél évszázad pergett le már az időben azóta, hogy a magyarországi kicsi Paks községből elindult a tizenkét éves Trebitsch Náci, hogy meghódítsa magának a világot. Semmi, de semmi anyagi adottság felett nem rendelkezett, csak borotvaélesen fogó esze vitte előre a messzeségben ködlő lehetőségek, az érvényesülés felé. Vajjon mivé vált volna Trebitsch Ignác, ha vagyonos szülők gyermekének születik, ha lehetőséget adnak neki, hogy kellő előkészítés után lépjen a világ elé? Vajjon micsoda keretben fejtette volna ki rendkívüli adottságait? De Trebitsch Náci, a kis paksi tizenkét éves suhanc rongyos zsebében nagyon gyéren csőrrentek a piculák, messze ugrani belőle nem lehetett. A Náci gyerekből mégis lett valami, valaki, akinek nevét kétes mosollyal ajkán ejti ki szerte a világban ujságot olvasó ember, valaki, aki koronás főket, országokat, óriási birodalmak százmillió lakosát vezette orránál fogva.

A kis Trebitschből nagy kalandor lett. Minden korok legnagyobb kalandorát csodáljuk a paksi gyermekben, Trebitsch Lincoln Ignácban. Mindenütt, ahol komoly eseményekre készülődtek, megjelent jellegzetes figurája. Methodista paptól a lázadó délkeleti köztársaság hadügyi tanácsadójaig minden volt és az angol alsóház képviselői zsölyéjéig minden fontos ponton az ő keze kéverte a kártyákat, milliók felett intézkedett,

IDŐJÁRÁS. Temesvárott tegnap kevés borulással kellemes és meleg őszi nap volt. Délben a hőmérő a napon huszonkilenc, árnyékban huszonegy fok melegét mutatott. A meteorológiai intézet jelenti: Az előrehaladott évszakhoz képest enyhe időjárás várható helyenkint kisebb esővel.

— Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.

— Megragalmazott törvényszéki tanácselnök. Kern József nyugalmazott kapitány, aki Lippán lakik, Csillag Róbert dr. címzetes törvényszéki tanácselnököt, a lippai járásbírósgás vezetőjét azzal vádolta meg, hogy különböző perekben megvesztegették. A bíró ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat azonban eredménytelenül végződött, mire a meghurcolt bíró rágalmozás és hamis vádaskodás miatt feljelentette Kern Józsefet. A temesvári törvényszék tegnap délben hirdette ki az ítéletet és Kern Józsefet egy hónapi fogházra, ötezer lei pénzbüntetésre és a költségek megtérítésére kötelezte. Az ügyész felelősséget jelentett be, de a bűnösség kimondása miatt felelősséget Kern József is.

de terveit soha nem vihette végbe. Tulajdonképpen tragikus figura ez az ember. Élete nagy érzése volt egyetlen fia iránt érzett odaadó szeretete. A gyereket valami buta szerelmi história miatt, amely kémkedéssel párosult, az angolok kivégezték. Trebitsch Lincoln Ázsiából rohant Liverpoolba, hogy gyermekét megmentse. Későn jött.

A következő hajóval visszautazott India felé. Röviddel ezután ismét lánghaborult brit India. Angolok tömegeit megszállták a fanatikus benszülöttek. Amikor itt mozgásba hozta a forradalom mehanikáját, Kinában a kommunista Dél kormányát heccelt fel az angolok és idegen koncesszionáriusok ellen. Bosszút liheg fiáért. Azután, mintha kifáradt volna. Egy buddhista kolostorba vonult és másfél évig nem hallatott magáról. Most ismét Európába jött és levelet irt unokabátyjának, egy paksi falusi rőfősnék. Irja, hogy jön haza Paksra és kérdi, mennyibe kerül két fekete márvány sírkő.

Mert a temetőbe siet — írja Trebitsch Lincoln — hogy ott bocsánatot kérjen egy kékszemű törődött kis aszszony sírjától, akinek ő annyira fájdalmat okozott, amikor világgá ment. Az édesanyja sírja szolgáltatta haza félvilág kalandorát a kis magyar falu temetőjébe. A nagy kalandorok késő utóda hazazarándokol, hogy egy sírnál vezekeljen félszázad sok bűnéért. (cs.)

MANIU ÉS TITULESCU A KIRÁLYNÁL. A kormány tegnap délutánra minisztertanácsot tervezett, amely azonban elmaradt. Maniu Gyula, aki Szinájában királyi kihallgatáson volt, telefonon közölte a miniszterekkel, hogy délután Titulescuval együttes kihallgatásra kapott meghívót és emiatt nem térhet vissza idejében Bukarestbe, hogy a minisztertanácsban elnököljön. Valószínű, hogy a minisztertanácsot ma délben, vagy délután fogják megtartani. A színajai királyi kihallgatásokról még semmi nem szivárgott ki a nyilvánosságra.

Svábhegyi Szanatórium
Magaslati dietés gyógyintézet,
már napi 15 P-ért
a legelőkelőbb környezetben legelőkelőbb szanatoriumi ellátást nyújt

— Az Arany János Társaság őszi programja. Az Arany János Társaság ma este hét órakor a Magyar Házban taggyűlést tart. A taggyűlésen megállapítják a társaság őszi működési programját.

— A Palaco-bár szenzációs műsora és pompás zenéje Temesvár legkellemesebb szórakozóhelyiségévé avatja ezt a csodálatosan ragyogó, intim hangulatu lokált. A közönség legkedveltebb tánchelyisége.

ANGOL MUNKANÉLKÜLIEK IKSÉGFELVONULÁSA. Az angol munkanélküliek elhatározták, hogy a victről éhségfelvonulásokat rendeznek a városba. Az első ilyen felvonulás tegnap délelőtt érkezett meg Londonba. Több mint ötvénezer munkás — legkább bányász — vett részt a menetben, amely táblákat vitt és azokon munkát követelt. Délután a Hyde-parkban népgyűlést tartottak, amelyen körülül százezer ember vett részt. A hatóságok a rend biztosítására ötezer rendőrt mozgósítottak. A gyűlés teljes rendben folyt le. A munkanélkülieket munkahelyeken elhelyezték és kötelezték őket, hogy ma térjenek vissza lakóhelyükre.

— **Kegeleti istentisztelet.** Az evangélikus templomban Halottak napján november 2-án, szerdán délután öt órakor tartják meg a szokásos kegeleti istentiszteletet.

* **Állásnéküli magánalkalmazottak gyelmébe.** A bánsági Magyar Párt társadalmi tagozata felszólítja állásnéküli reskedelmi és magánalkalmazott tagjait, akik munkanélküli segélyre tartanak igényt, hogy írják be a s c h a n t József Magyar Ház irodájában délelőtt fél és fél 1 óra között okvetlenül jelentkezzenek.

Ia felsősziléziai
Koksz Szalonkőszén Brikett
írj. REITER SIMON-ná
Timișoara, Küttl-tér. Tel. 23

Nyilttér
(Az e rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

Nyilatkozat
Tudomásunkra jutott, hogy Ing. Gyula, Timișoara, III., Str. Feldioara mettlachi lapokat ajánl és mettlachi munkálatokat vállal, amelyekhez mettlachi lapokat használ fel, mer mettlachi lapokkal nem rendelkezhetik, mettlachi lapokat csakis képviselői „Xilolit”, Timișoara, IV., Str. 10. Bratianu 10, cég adhat el. Ezért fentlen tisztességtelen verseny és hitelás miatt jogtanácsosunk utján a eljárást Trib. Timis-Torontal 7440 szám alatt folyamatban tarttük.

Willeroy & Bod
Mettlach.

NAGY RAKTÁR az összes takaréktűzhelyekből

az előállítónál
Müller Konrad
TIMIȘOARA-JÓZSEFVÁROS,
Str. Gen. Foch (Frübl-u.) 34

Tivoli

Szezonnyitó előadás!
Premier! Sláger!

A lángoló szalmaözvegy

Ellenállhatatlan kedélyű 100 százalékos német zenész operett. • Rendező: GEORG JACOBY.
Főszereplők:
Maria Paudler, Adele Sandrock, Fritz Kampers, Grete Natzler, Paul Morgan
Szombaton este 11 órától: **Tivoli-táncest.**
Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap: **Matin é 11 órakor.**
Monopol: Forumafilm, București.
Jegyelővétel a mozipénztárnál.

A magyar közélet minden tényezője mély részvétellel adózik Gaal Gaszton halála felett, akinek temetése vasárnap megy végbe

Gaal Gaszton temetése vasárnap délelőtt lesz Balatonbogláron. A temetésre Budapestre vasárnap reggel különvonat indul a különböző küldöttségekkel. A családhoz százával érkeznek a részvételt kifejező táviratok. Tegnap reggel érkeztek meg Horthy Miklós kormányzó, Gömbös Gyula miniszterelnök, Almásy László képviselőházi és Wlassics Gyula báró felsőházi elnökök részvétsürgönyei.

A képviselőház tegnap délelőtti ülésén a kisgazdapárti képviselők valamenynyien fekete gyászruhában vettek részt. Almásy László elnök meleg szavakkal emlékezett meg az elhunyt Gaal Gasztonról, akinek kiváló férfiúi és hazafias érdemeit méltatta. Gömbös Gyula miniszterelnök a kormány nevében parentálta el Gaal Gasztont, akiről megállapította, hogy talpig derék ember volt.

He gy me gi Kiss Pál szólalt föl azután és a független kisgazdapárt nevében bucsuztatta el a párt vezérét.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják, hogy ki veszi át Gaal Gaszton örökségét a kisgazdapárt élén. A párt részéről kijelentették, hogy erről még nem tanácskoztak. A temetés után ülést tart a pártvezetőség és akkor választják meg a pártelnököt. Valószínű, hogy a független kisgazdapárt a Gaal Gaszton halálával megüresedett balatonboglári kerületbe az elhalt fiát, Gaal Olivért fogja jelölni. Gömbös miniszterelnök kijelentette, hogy amennyiben ez így történik, a kormánypart ebben az esetben nem állít Gaal Olivérnek ellenjelöltet.

Elbocsátják a férjes vasuti tisztviselőket a szolgálatból, de közben egészen furcsa kérdéseket adnak fel nekik

Az elmúlt esztendőben már fenyegette egy ízben a férjes vasuti tisztviselőket az elbocsátás veszedelem. Akkor azonban ez a zivatáros felhő elvonult és a férjes vasutasok már boldogoknak érezték magukat, hogy a vész elmúlt a fejük fölött. Hónapok múltán a vasuti vezérigazgatóság most újból előszedte a régi rendeletet és némi módosítással kiadta azt. Ennek folyománya az, hogy valamenyny vasuti hivatal utasítást kapott, jelentse be haladéktalanul, kik azok a vasuti tisztviselők, akiknek a férje szintén a vasutnál szolgál. A bejelentésre külön ív szolgál. Az ilyen a rovatok sok mindenre kívánnak választ. Bele kell írni az asszony nevét, életkorát, gyermekeinek számát, mióta szolgál a vasutnál, milyen a rangja, mennyi a fizetése, mi férjének neve, életkora, hivatali rangja, fizetése, szolgálati ideje, van-e magánvagyon. A kérdőív azonban nem elégszik meg mindezzel, hanem még többet is akar

tudni. Kik az asszony és kik a férj szülői, van-e vagyonuk, támogatják-e a fiatalokat, szükség esetén tudnák-e azokat támogatni, vagy van-e a vasutas házaspárnak olyan gazdag rokona, akitől örökséget remélnek. Valóban nagyon szép a vasuti vezérigazgatóságtól, hogy ilyen nagy körültekintéssel szedi össze a szükséges adatokat. Látszik, hogy előbb informálódni akar lelkiismeretesen arról, vajjon a házaspár, amely esetleg jövedelmének jó részét az asszony elbocsátása miatt elveszíti, nem kerül-e anyagi nyomorúságba. Ez mind szép, de vajjon miért akarja tudni a vezérigazgatóság, hogy a férjes vasuti tisztviselő milyen nemzetiségű és milyen nemzetiség felé viszi a rokonérzése? Ebből a kérdésből kilátszik a lóláb. Nyilvánvaló, hogy elsősorban a kisebbségi férjes tisztviselőket akarja a vasut elbocsátani. És ez az, ami méltánytalan, igazságtalan és jogtalan.

UJBÓL VIZSGÁZNAK A VASUTASOK. Az államvasutak vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely szerint mindazok a vasuti alkalmazottak, akik az elmúlt esztendőben véglegesítési vizsgát tettek, hogy ezzel jogot nyerjenek a vasut nyugdíjpénztárába való felvételre, újabb vizsgát kötelesek tenni. Ezek az új véglegesítési vizsgák november elsején kezdődnek. Az érthetetlen és különös intézkedést, melynek okát nem tudják, a vasutasok nagy megrökönyődéssel fogadták.

Boldogok voltak a kis hiszterikus nők. Budapestén tegnap reggel a Déli vasut állomásán óriási néptömeg verődött egybe. Különösen nők voltak ott nagy számban és feltűnően idegesen viselkedtek. Nemsokára megérkezett a gyorsvonat és az egyik kocsiából kiszállt Harold Lloyd, a világhírű filmszínész. Nagy éljenzés fogadta, a nők körülfojták és boldog volt, aki legalább a kezét érinthette meg. Nagyon néztek aztán, amikor a kocsi ajtajában megjelent egy második Harold Lloyd, szakasztott olyan, mint az első, az arca, a testtartása, még a ruhája is ugyanaz, mint a másiké. Kiderült, hogy az Harold Lloyd ikertestvére, akit magával hozott Budapestre. Harold Lloyd néhány napig maradt a magyar fővárosban.

A LENGYEL TRÓN KÉRDÉSE. A párisi Volonté, amely néhány nap előtt megírta, hogy mozgalom indult meg Sixtus párizsi hercegnek lengyel királlyá való megválasztása érdekében, az azóta elhangzott cáfolat ellenére is fentartja állítását. A lap megírja, hogy Sixtus herceg tíz nap óta azért tartózkodik Romániában, hogy a terve vonatkozólag kikérje Károly román király tanácsát is. Szerdán délután a találkozás Károly király és Sixtus között megtörtént és igen szívélyes volt. Ezzel egyidejűleg — jelenti a Volonté — nagyfontosságú tanácskozások folytak a bukaresti francia és lengyel követek között is, amely megbeszélések a lengyel trónkérdéssel állanak kapcsolatban.

Magyar művészek a nemzeti munka szolgálatában. Budapesti jelentés szerint Horthy Miklós kormányzó tegnap kéziratot intézett Hóman Bálint közoktatásügyi miniszterhez, akit felszólít, hogy szorgalmazza a magyar művészek összefogását és a nemzeti munkába való beállítását. Hóman kultuszminiszter tegnap már tárgyalásokat is folytatott egyes művészekkel arra vonatkozólag, hogyan lehetne a művészetet beállítani a nagy nemzeti haladás szolgálatába. Hóman Bálint miniszter kijelentette az újságírók előtt, hogy időnkint a magyar művészek munkáiból nagy reprezentatív kiállítást fog rendezni, művész katasztert állít föl és átszervezi a képzőművészeti tanácsot. A miniszter felhívást intézett a művészekhez, akiket a nagy cél érdekében összefogásra szólít föl.

Betiltották a híres kritikus előadásait a rádióban. Alfréd Kerr, a híres német kritikus eddigi rendszeres előadásokat tartott a rádióban. A berlini rádió nacionalista vezetősége most betiltotta Alfréd Kerr további előadásait. Alfréd Kerr most a Berliner Tagblattban tiltakozik az ellen, hogy a rádió el akarja némitani, mert olyan megállapításokat hangoztatott előadásaiban, amelyek a nacionalistáknak nem voltak inyére.

Szüreti multság. A temesvári vendégipari alkalmazottak szakszervezetének vigalmi bizottsága október 29-én, szombaton este 9 órai kezdettel szüreti multságot rendez a gyárvárosi sörgyár nagytermében a munkanélküli vendégipari alkalmazottak felségélyezésére. Mérsékelt részvételi díj, elsőrendű jazz.

Halálba kergette a nyomor. Pászka Arzén, harminckilenc éves ujingai gazda, háza padlásán felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt. Az öngyilkos gazda öttagú családjával a legnagyobb nyomorban élt és ez annyira elkéséskertette, hogy végzetes tettét elkövette. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Legújabb magyar könyv!

Körmendy Ferenc, A BUDAPESTI KALAND szerzőjétől
INDUL 7.15 VIA BODENBACH
Ára Lei 32.—

Kapható a „Cultura” könyvkereskedésben
Józsefváros, Hunyadi-ut 15.

Ugyanezen könyvet és még sok ezret a Cultura kölcsönkönyvtárában a Déli Hírlap minden igazolt előfizetője havi 25.— lei kölcsöndíj ellenében olvashatja.

Püszentelés. Pacha Ágost püszentnap reggel nyolc órakor a püszentpota kápolnájában pappá szentelt. Pintschel Ernő végzett teológus. Püszentelési szertartást végeztetett meg a szentmiként megírtuk — vasárnap tíz órakor mutatja be a mehalai templomban.

Üzletlakodalom. Dobó Jenő dr. ügyvéd és felesége, született Ch Margit, most ünnepelték házasságuk huszonöt éves jubileumát. Üzletlakodalmas házaspárt az előalkalmából elhalmozták szülvánatokkal. Üzletlakodalomát ünneplő Schwarz Hermann lugosi farsang és felesége is, akiket a Hazamirásidó dalárda szerenáddal ünnepltek.

Közbecsült pedagógus halála. József, Temesremete község igazgatója, rövid szenvedés után öt éves korában elhunyt. A közben álló pedagógus huszonegy évesen megszerezte a tanítói diplomát a rövidesen Temesremete közterület, ahol azóta megszokták munkálkodott. Halálát özvegye, Teótt lakó anyja, két nőtestvére és négy élő bátyja gyászolják. Temetése délelőtt megy végbe és azon ne József, a felekezeti iskolák gyelője is résztvesz.

sterreicher pékség

hoz szállít reggel és után friss süteményt.

sürokok és estélyekre gy péksütemények, mint mindenféle cukrászati sütemények a legjobb minőségben megrendelhetők. Telefon: 22-04

Halasztott ítélelhirdetés. A teli törvényszék tegnapra tüzte ki a bírósági adóhivatal betörői ügyében az ítélelhirdetését. A vizsgálati fogságú vádlottak megjelentek, de a vádlottak között levő Mrcsics rékási gazdasági szintén vádlott, jobbnak látta, hogy a bíróság döntésének kihirdetésén részt vesz. Az ítéletet ezért nem is hirdették ki, hanem elrendelték Mrcsics letartását és a bíróság döntésének kihirdetését november 17-re halasztot-

gyvendek évig nem sürgős szükség az egészség ápolása, mert az életnedvi megóvnak mindenféle betegségektől. Más ez a közeledő öregség. Akkor óvatos életmódot kell folytatni és megfélelő szerekkel védeni a közeledő betegségektől ellen, miha test ereje nem elég ahhoz, hogy a baktériumoktól birkózzék meg a baktériumoktól hatásával. Ilyen szer az Urodonal, mely elősegíti az anyagcserét, tisztítja a testet mindenféle lerakódástól, melyek bajoknak lehetnek a forrásai. Az Urodonal még a legyengült szervezetek működését is növeli és ezért kiváló alkalmas a közeledő öregség akadályozására.

A Déli Hírlap Budapestén állandóan kapható a dunaparti Bristol-szállodaiban.

Építkezési gyári ában!

Neves művészek rendező modern képkiállítás

Bergenthal

Belváros, Hunyadi-utca 3.
Blondel és ovál keretek gyári ában.

Töltőtollakat legolcsóbban és legjobban javít Móczár szakműszerész
IV., Bonház-utca (a Schuch irodafelszerelési szaküzletben)

— Előadás a buziási templomi kórus javára. A buziási római katolikus egyházközség november 5-én a Posta-szálloda nagytermében a templomi kórus alapja javára nagyszabású műkedvelői előadást rendez. A műsor kimagasló része Mascagni Parasztsücsület című egyfelvonásos operájának előadása, amelynek egyes szerepeit Niczifor Angéla énekművésznő, Winkler Aranka, Strausz Viki, Rektewald Miklós és Csulik Péter éneklék. Ezenkívül színpadra kerülnek még a Megjötték a szabadságos katonák és a Szerelmi fészkek című egyfelvonások. Ezekben Farkas Toncsi, Ravelhofer Gellért, Berkes Ferenc, Tóth Mihályné, László Nusi, Csulik Péter, Bräuer József, Winkler Aranka, Rektewald Miklós, Brucker Dalma, Schnadl Katalin és Balthazár Rózi lépnek föl. A zenekíséretre az egyházi zenekar gondoskodik. Előadás után reggelig tartó tánc következik.

Színház

Két színházgátonk is van egyszerre, de egyelőre szó sincsen még az új magyar idény megkezdéséről

Janovics Jenő dr. színházgátonk a várossal kötött megállapodás értelmében november elsején a temesvári városi színházban meg kellene kezdenie az előadásokat. Janovics Jenő dr. azonban mindeddig nem jelentkezett a városnál és nem mutatta be társulatának névsorát. A város csak a lapokból tudja, hogy Janovicsnak eddig nincs is szintársulata. Szendrői Mihály aradi színházgátonk,

akinek szintén van játszási joga a temesvári városi színházban, most beadványt intézett a városhoz és kérte, tekintettel arra, hogy Janovics Jenő dr. az előadásokat nem kezdi meg november elsején, ugy november elején Temesvárra jöhessen társulatával. A város ebben a kérdésben még nem hozott döntést, de a kérelemnek valószínűleg helyet fog adni.

Eimarad a krajovai színház temesvári vendégjátéka. A krajovai román nemzeti színház, mint a múltban többször, ez évben is vendégzereplésre készült Temesvárra. A színház igazgatósága beadványt intézett a város vezetéséhez és a társulat nagy költségeire való tekintettel százezer lei szubvenciót kér. A városnak azonban nem volt módjában a kérelmet teljesíteni, mert a kormány még mindig nem utalta ki a látványosság adóból a városnak járó kulturális alapot és így színházak segélyezésére a városnak egyelőre semmilyen pénz nem áll rendelkezésére. Ilyen körülmények között a krajovai román szintársulat kénytelen volt a temesvári vendégzereplésről lemondani.

Megfeleltek Janovics nagyváradi szerződését. Nagyvárad városa a városi színház bérletét az új színház idényre ismét Janovics Jenő dr. kolozsvári

színházgátonk adta ki. A határozat azonban nem jogerős, mert azt Hevesi Miklós volt színházgátonk a temesvári revíziós bizottságnál megfellebbezte. Hevesi felebbezésében előadja, hogy a nagyváradi színház bérletére vonatkozólag Janovics Jenőn kívül Parlaghy Vigh Ernő és Hevesi Miklós is pályáztak, de a város ideiglenes bizottsága a többi ajánlat mellőzésével csak Janovics ajánlatát tárgyalta és azt el is fogadta. Elmondja továbbá, hogy a városnak Janovics Jenővel a színházban berendezett mozira is van szerződése, amelyet azonban fel akar bontani és erre vonatkozólag pert is indított Janovics ellen. Ezek után a városnak nem állott jogában Janovicsnak a színházi bérletet kiadni és ezzel megsértette a törvényes jogszokást. A temesvári revíziós bizottság az érdekes keresetet a napokban tárgyalja.

— A reformáció évfordulója. A temesvári evangélikus templomban a reformáció évfordulója alkalmából hétfőn, október 31-én délelőtt tíz órakor magyar és német nyelven az ifjuság számára istentiszteletet tartanak.

— Az aranytermelő bankigazgátonk. Déván Floru bankigazgátonk ellen nemrégiben eljárás indult, melynek célja volt tisztázni, milyen jögon foglalkozik a bankigazgátonk aranytermeléssel. A vizsgálatot eddig a csendőrség folytatta, de most idézést kapott ebben az ügyben a vizsgálóbírótól. Floru az idézésre nem jelent meg, azonban ajánlott levélben felszólította mindazokat a bírákat és igazságügyi tisztviselőket, akiknek bankjánál adósságaik annak, hogy azt záros határidőn belül fizessék vissza, mert ellenkező esetben perli őket. Déván most kíváncsian várják, hogy mi lesz a további vizsgálat eredménye, illetve Floru beváltja-e fenyegetését.

Leszállított árak mellett

a legolcsóbban vásárol szöveteket és hozzávalókat a Bánság legnagyobb és legrégebb szaküzletében

Rabong & Schneider

Temesvár-Belváros, Szt. György-tér
róm-kath. püspöki palota.

— Temesvári borbélymester ünnepelése. Todorov I. borbélymester, akinek a belvárosi Rezső-utcában van üzlete, tegnap kettős évfordulót jubilált. A hatvanadik születésnapján ünnepelte meg negyven éves szakmai jubileumát és ez alkalommal Kovács István, a temesvári ipari szindikátus elnöke, Gárdai József titkár és a borbély szakcsoporthoz küldöttsége, valamint számos jóbarátja és ismerőse halmozta el jókívánságokkal.

— Teadélután a Magyar Házban. A bánsági Magyar Párt ifjusági tagozata a Magyar Ház javára vasárnap délután a Magyar Házban teadélutánat rendez. Tánc délután hat órától tizenkettőig.

* Dr. Schwartz György orv., fül-, gégeorvos hazaérkezett és ismét rendel Lloyd-sor, Szechenyi-palota.

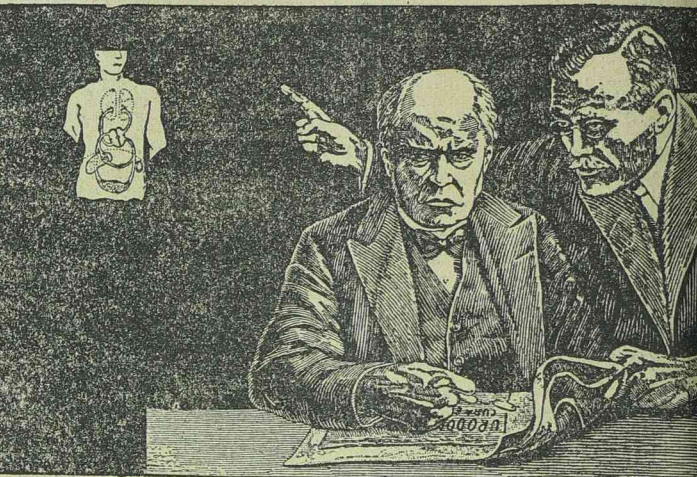
— A műgyetem tanévének ünnepélyes megnyitása. A temesvári műgyetem új iskolaépületének dísztermében, vasárnap, október harmincadikán délelőtt fél tizenkettő órakor a szokásos ünnepség keretében kezdik meg az új tanévet. Az ünnepség után a műgyetemi hallgatók rajzkiállításra is megnyílik.

— Súlyos csapás. Reda Jánost, a Nemzeti Bank temesvári fiókjának pénztárosát, aki csak néhány hét előtt vesztette el hároméves fiacskáját, újabb súlyos csapás érte. Atyja, Reda János, hosszas szenvedés után hatvanhat éves korában meghalt és tegnap délután a mehalai temetőben helyezték örök nyugalomra. Reda János iránt általános részvét nyilvánult meg.

— Nyolevan éves asszony a kutba ölte magát. Fibis községben feltűnést keltő öngyilkosság történt. Kobilas Katalin nyolevan éves asszony a háza udvarán levő kutba ölte magát. A hozzátartozóinak késő este feltűnt, hogy az öreg asszony, aki az udvarra ment ki, percek után sem tért vissza. Keresésére indultak, de sehohsem találták. Tegnap reggel azután legnagyobb megdöbbenésükre a kutban fedezték fel a holttestét. Az öreg asszony súlyos betegségben szenvedett és kinos szenvedései elől menekült a halálba.

* A Déli Hírlap Budapesten állandóan olvasható a dunaparti Bristol-szálloda halljában.

**Ne várja be az érlelmeszesedést
rombolásait. Gondoskodnia kell arról
hogy vére tisztán és élénken keringjen**

Az orvosok azt mondják, hogy 40 éves kortól kezdve szükségessé válik a vérnek a hogsavtól való megtisztítása, mert a hogsav felgyülemlik az emberi szervezetben a különböző szervek lassabbá vált működése által.

A hogsav megrovidítja életünket, mert előmozdítja az érlelmeszesedést, ezt az előfutárját a véredények

okozta bántalmaknak, mint amilyen a gutaütés, mellszűkülés, benuulás, vesegyuladás, uraemia. A hogsav okozza a köszvényt is, melynek leggyakoribb jelei az izületi és izomcsúsz, vesekő, idegbaj, epe- és vesekő.

Használjunk tehát URODONAL-t, mely elsőrendű hogsavoldó és amelyet a világ legkiválóbb orvosai

ajánlanak, mert hogsavoldó hatása által gyökeresen madja a bajt és megbenneknket azoktól a veselyektől, amelyek érettek öreg korunkban fenyegetnek. Urodonal megtisztítja élénken keringő állapot tartja véreket, ami szerezünk kifogástalan működéséhez mulhatatlanul segítség.

URODONAL

**megelőzi az érlelmeszesedést,
mert feloldja a hogsavat.**

Minden droguériában és gyógyszerészekben kapható.

* INGYEN KAPJA A DÉLI HIRLAPOT minden új előfizetőnk november hó elsejéig, ha már most előfizet.

— Jövő héten tárgyalják a polgármesterválasztás elleni felebbezést. Megírtuk, hogy az 1929-ben megválasztott és a Jorga-kormány által a múlt évben feloszlott városi nagytanács jogaiba történt visszahelyezéskor megtartott alakuló közgyűlésen megejtett választás ellen a revíziós bizottságnál felebbezést nyújtottak be. A felebbezést, amelyet Goiti Dezső dr. és Nichin György irtak alá, a revíziós bizottság november 3-án tárgyalja.

— A liberális párt és a pénzügyi egyezmény. Duce Konstantin, a liberális párt vezére, hétfőn hazaérkezik és szerdán már elnököl a liberális párt országos végrehajtó bizottságának ülésén. Az ülésen a liberális párt megállapítja a Népszövetséggel kötendő pénzügyi egyezmény kérdésében való álláspontját is. Eppen erre való tekintettel politikai körökben a szerdai liberális ülés elé nagy érdeklődéssel tekintenek. Beavatottak szerint a liberális párt bizonyos feltételek mellett nem idegenkedik az egyezmény megkötésétől.

— Keresnek egy gyilkost. Az oravicai ügyészség táviratilag kérte a temesvári ügyészséget, hogy Dávid Vazul munkást tartóztassák le. A huszonhat éves munkás Máriaradnáról került Oravicára, ahol gyilkosságot követett el és azután eltűnt. A gyilkos kézrekerítésére a temesvári rendőrség kapott megbízást.

— Pekingben ostromállapot van. Kínában a helyzet újból mindinkább forróbb és izgatottabb lesz. Pekingben kihirdették az ostromállapotot. Santung tartomány tiltatórává Csangcsu tábornokot nevezték ki.

Mozi

A Tivoli őszi szezonja

A Tivoli mozgó áldozatok árán került értékes filmeket kötött le a szezonra. Olyan műsorai lesznek, amelyek kevés romániai mozi dicselő. A Tivoli őszi szezonja A szalagvegy című németül éneklő és leoperettel indul meg. A többi újdonság között kiemelendő: egy renkiizgalmas detektívfilm, Die Liebe Carl Heinz Wolf rendezésében. E veti a szezon egyik legnagyobb szenációja: A köpenicki kapitány, mely lát egyik legnagyobb szelhámozó életét és kalandjait mutatja be. Ezen rendezőkül nagy sláger-operetvetkezik: Kitty. Emil Jannings mentális filmje: a Quo Vadis Ké változata szintén a Tivoliban kerül adásra. Kinder vor Gericht a cin gyermekek világában lejátszóduügyi szexuális filmnek. A legnagyobb sikert azonban Johann Strauss: U bál című filmje fogja hozni a Tivoli. Ezt a filmet Berlinben 8 mozi ját egysezerre. Die 5 verfluchten Gámen, Das Lied vom Leben, Der der schweigt, majd az Éva, a Gróf te Christo zsánerében készült hangosfilm a Trenk, Rumbalovag, mint a Schleppezug 17 című film etik ki a műsört.

HIRDESSEN

A DÉLI HIRLAPBAN

Közgazdaság

Előzönek a bányási kisiparosok az évtizedes tradíciókat veszélyeztető munkakamarák létesítése ellen

temesvári kereskedelmi és iparkamara választmánya tegnap este János dr. elnök elnöklété tartotta október havi ülését. Na-előtt Baltescu elnök üdvözölte Miklós, Nemes Hugó és Adter György új választmányát, majd Urdereanu János-ricai ipartestület elnöke szólt az Oravica—Temesvár közötti vonatok menetrendjének hi-lyvelmeztette a választmányt. szentkezéseket követelt a vasu-áságtól, hogy a menetrendet vá-ek meg.

rendre tértek át erre, amelynek sabb pontja a munkakamarák sának problémája volt. Kos-án, az ipari szindikátus elnö- kapcsolatban a bányási kisipa- évében nyilatkozatot olvasott yben tiltakoznak az új munka- ellen. Az ipari szindikátus a kamarák ellen foglal állást, mert rvényt a kisiparosok meghallga- dkiül és érdekeik ellenére hozták törvény a súlyos közterheket vi- siparosokat olyan kamarákba eri, amelyek az ipartestületek ését veszélyeztetik, évtizedes tra- fenyezetik és autonómiájukat

megsemmisítik. Az iparosok érdekeik megvédésére önálló és független iparkamarákat követelnek és míg ezt el nem érik, addig továbbra is a kereskedelmi és iparkamarák tagjai kívánnak maradni. A tiltakozó nyilatkozathoz a vidéki kisiparosok nevében Mogos Péter, a resicai ipartestület elnöke is csatlakozott. A választmány a tiltakozást tudomásul vette és úgy határozott, hogy a nyilatkozatot a kormány elé terjesztik.

Az ülés folyamán Prochaska Ede vezérigazgatót, a kamara alelnökét bizták meg azzal, hogy a kamarát a városi nagytanácsban képviselje. Azután ki-mondották, hogy a süketnéma intézet által fentartott és szociális tevékenysé- get kifejtő műhelyek kivételt képeznek a tanoncok számát meghatározó intéz- kedések alól és az ott dolgozó tanoncok számát nem csökkentik. Végül elhatá- rozták, hogy a kisiparosok részére ren- dezett különleges tanfolyamok mellett tanfolyamokat rendeznek a nagyiparo- sok és kereskedők részére is és megren- dezik Lendvai Jenő főtitkár körülte- kintő kezdeményezésére azt a karácso- nyi kirakatversenyt, amely különösen alkalmasnak mutatkozik a vásárlókedv és az üzleti forgalom élénkítésére.

A Nagyszebeni Takarékos új igazgatói. Albrecht Rezső bankigazgató, a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár vezetője, november elsején nyugugalomba vonul. Helyébe Bős István eddigi al- igazgató kerül a pénzügyi osztály élére, míg igazgatóhelyettesnek Markovatz Hugó cégjegyzőt nevezték ki.

Harminchat pontja lesz a bányási iparoskongresszusnak. A Kisiparosok Országos Szövetségének elnöksége érte- sítette a temesvári kisiparosok szindi- kátusát, hogy Joanitescu D. R. munkaügyi és Lugojeanu ipari és kereskedelmi miniszterek a bányási iparosok vasárnapi kongresszusára szóló meghívást elfogadták. A két mi- niszter vasárnap reggel félkilencor ér- kezik Temesvárra. A kongresszus dél- előtt tíz órakor kezdődik a szindikátusi színház második emeleti nagytermében és délután kettőig tart. A tárgysorozat — amelyet már ismertettünk — har- minchat pontból áll. Két órakor a szin- dikátus vezetősége az első emeleti te- remben ebédet rendez a miniszterek tiszteltére. Joanitescu és Lugojeanu miniszterek Temesvárról Aradra utaz- nak, ahol hétfő estig maradnak és aztán visszatérnek a fővárosba.

A profitéhes szeszgyárak. A kormány elhatározta, hogy felemeli a borszesz és a gabonaszesz árát. Ennek oka az, hogy a szeszmonopól kénytelen magasabb ju- talékot fizetni a szeszgyáraknak.

Csökkentik a vasut deficitjét. Mirto kereskedelmi miniszter személyesen foglalkozik azzal a problémával, hogy miként lehetne az államvasutak oriai deficitjét megszüntetni. A miniszter személyesen vizsgálja át az államvas- utak jövő évi költségvetését és megki- sérli azon csökkentéseket eszközölni.

Mirto elhatározta, hogy felülvizsgálja az összes szállítási szerződéseket és azokat olyképpen fogja megváltoztatni, hogy a még le nem szállított áruk árát a mai olcsóbb árak arányában leszállít- ja. Ugyanezeker azonban a közlekedés- ügyi miniszter a vasuti tarifa leszállít- tárt is kilátásba helyezi és azt hozzá akarja alkalmazni a mai viszonyokhoz.

Francia nagyiparos bukaresti tárgya- lásai. Jaques Ernst Conrad francia nagyiparos napok óta Bukarestben tartózkodik és különböző tárgyalásokat folytat. A tárgyalások következménye- ként nagyszabású román-francia transz- akciókra kerül sor.

Végrehajtják a kereskedőnap határo- zatait. Az aradi legutóbbi országos ke- reskedőnap határozatait hattagu bizott- ság hajtja végre, mely bizottságnak tagjai Kun Richárd elnök, Temesvár, Gróza Péter dr., volt miniszter, Déva, Comsa Jonel szenátor, Kolozsvár, Palmhert Alfréd, Brassó, Fried János dr., Nagyvárad és Barabás András dr., Arad. A bizottság a közel- jövőben Temesvárott ül össze.

A temesvári gabonapiac tegnap tel- jesen üzletlen volt és az árakban nem volt változás. Árak a következők vol- tak: óbuza 650, ujbuzsa minőség szerint 610—630, tengeri 205, új tengeri 140, árpa 250, sörárpa 300, lóhere 2000, lu- cerna 2200, tökmag 450, napraforgó- mag 230, burgonya 150—190 lei száz kilónként a bányási feladóállomásról.

A hivatalos valutaárfolyamok. A Nemzeti Bank temesvári fiókjának hi- vatalos valutaárfolyamai. (Az első szám a vételt, a második az eladást je- lentí): Francia frank 659 (663), font 605 (610), svájci frank 32.60 (32.80), márka 39.90 (40.10), dollár 166.90 (167.70), cseh korona 498 (5), schilling 18 (19), dinár 260 (290).

Abadíts meg a gonosztól!

Déli Hírlap eredeti regénye

Irtá: Kisregényi Bán András
79. folytatás.

Amikor a mérget a Clear and er cégtől megkaptam, abban két ztrichnin volt. Annyi is volt ren- Baikalov tanácsára nem rendel- sekélyebb mennyiséget, mert ak- egyeztetni gyár joggal arra a gon- a jutott volna, hogy a mérge eset- lán nem is a vadállatok kiirtására a vizsgálat során elkerülte a ható- figyelmezt, hogy két fiola sztrich- volt szó. Vagy talán azt hitték, a luminál helyébe a papirostokba két fiola tartalmát csempésztem Nem az történt. Nem úgy történt. ár akkor arra gondoltam, hogy jó- ap, amikor tettemet felfedezik és az egyik fiolát eltettem magam- Ugy gondoltam, hogy arra esetleg n is szükségem lehet, ha máské- nem tudok az igazságszolgáltatás enekülni. Nagy probléma volt an az, hogyan és hová rejtsem el a et. Mert hiszen arra is kellett gon- om, hogy esetleg azt valaki megta- nálam és akkor mindjárt magam ébresztem föl ezzel a gyanút. Ugy roztam, hogy a sztrichnines fiolát arrom egyik ruhám szélébe. Hiszen a vékony az, hogy ott könnyen el- hetem. Meg is tettem azt. Ha a mé- nálam lett volna, amikor a miss etei ellen megtartott tárgyaláson az ünösségem kiderült, a zárkában tartózkodásom első negyedórájá- bevetttem volna. Azóta is azon tör-

tem a fejemet, hogy a sztrichnint ho- gyan kaphatom meg. És tegnap végre, igazán az utolsó órában, eszembe jutott, hogy a tárgyalásra való hivatkozással elkérettem a ruhámat, amelybe a fiolát belevarrtam. Amikor a ruhát megkap- tam és a cellában egyedül voltam, izga- tottan vizsgáltam meg, vajjon ott van- e a fiola. Más ember megmentett életének nem örvendhet úgy, amint én megörül- tem annak, amikor a ruha szélében ki- tapogattam a fiolát, a halált. Most már nincsen több mondanivalóm. Befejezem ezt a levelet. Csak annyit jegyzek még ide, hogy mister Tenkei haláláért becsü- letesen megfizetek. Imádkozom, belefek- szem az ágyba, letöröm a fiola végét, a tartalmát ajkamhoz emelem és közben folytatom az imámat. Imádkozva akaro- k meghalni. Talán megbocsát az Isten. Ennyi volt a levél. Az alján még ott volt a dátum és Dalton Elly névalírása. A hatósági emberek megdöbbenve egymásra néztek.

A fogházigazgató elisietett aztán és telefonált a bonctani intézetbe. Csakhamar megjelent a fogház előtt egy fekete furgonautó. A szolgák egy- szerű koporsót emeltek ki belőle. Az- zal bementek az épületbe, ahol a fog- házörök egyike elvezette őket az ötven- négyes szobába. Ott Dalton Elly holt- testét helyezték a koporsóba.

Abban a pillanatban a padlón koppant valami.

Mind odanéztek. A kettőtört üvegfiola darabjai hullot- tak a padlóra a halott leány ruhájának ráncjai közül.

Az ügyész lehajolt és az apró szilán- kokat összeszedte, hogy majd boríték- ba téve az ügy irataihoz csatolja azokat.

Dalton Elly a tárgyalási terem he- lyett a bonctani intézet fehér márvány-

asztalára indult.

A nagyszámú közönség, amely már akkor gyülekezett a bíróság esküdtszéki termében, még nem sejtett semmit. Fe- szült váraozással volt eltelve. Kíváncsi volt a tárgyalás lefolyására. Most még nagyobb volt az érdeklődés, mint akkor, amikor Tenkei Éva állott a bíróság előtt. Hiszen egy szenzációs pernek még szen- zációsabb folytatásáról volt szó.

Az a sok fiatalember és leány, akik- kel Dalton Elly együtt volt a tennisen, a táncteremben, ótörái teáknál, össze- jövőteleken, színházban, hangversenyen és kirándulásokon, mind ott szorongott a teremben. Valamennyien kíváncsiak voltak, hogy Dalton Elly hogyan állja meg a helyét a bíróság előtt.

Hellis ügyész a fogházból sietett a törvényszéki épületbe. Az volt a szándé- ka, hogy még a tárgyalás előtt beszél- elnökkel.

Erre azonban már nem volt ideje, mert a bíróság már bevonult a pódium- ra és az elnök türelmetlenül szólt a te- remszolgák egyikének:

— Menjen az ügyési szobába és szól- jon az ügyész urnak, hogy a bíróság már együtt van.

Az esküdtek, akik szintén elhelyez- kedtek már padjaikban, feszesen kihuz- ták magukat. Ezzel is mutatni akarták, hogy ők azok, akik már együtt vannak és akiket az ügyész vár.

Hellis ügyész azonban ebben a pilla- natban lépett be az ügyési szobának a terembe vezető ajtaján. Talárját, ar- nyat nagy sietve vett föl, még menés- tben gombolgatta.

Letette irattáskáját a helyére, aztán odalépett az elnökhöz, hozzáhajolt és r- ni akart valamit.

Az elnök abban a hiedelemben, hogy az ügyész késedelmes érkezését akarja

menteni, a kezével legyintett és csak ennyit mondott az ügyész felé:

— Jó, jó, kezdjük.

Aztán szilárd hangon jelentette ki:

— A bíróság ezennel megkezdi a mis- ter Tenkei Gábor csikágói gyáros meg- mérgezésével vádolt Dalton Elly bünye- rének főtárgyalását.

Aztán odafordult a teremszolgához:

— Vezessék elő a vádlottat!

A szolga már ki akarta tárnai az ajtót, hogy beengedje fogházőreivel együtt a vádlottat, de ebben a pillanatban föl- pattant üléséről az ügyész.

— Tekintetes bíróság, mélyen tisztelt esküdtt urak! Méltóztassanak megengedni, hogy egy fontos bejelentést te- gyek. Már az imént akartam jelenteni, azonban a tárgyalási elnök ur nyilván- valóan félremagyarázta a dolgot, ami- kor hozzáhajoltam.

— Mit kíván az ügyész ur jelenteni? — kérdezte az elnök kissé türelmetlenül.

— Jelenteni akarom, — mondotta az ügyész, aki ebben a pillanatban elhatá- rozta, hogy az elnök különös és türel- metlen magatartását egy kis ugratással viszonozza — jelenteni akarom, kérem, hogy a vádlott Dalton Ellyt nem vezet- ték elő.

— Nem? — kérdezte csudálkozva az elnök.

— Nem, kérem, de nem is fogják elő- vezetni.

— Miért? — lepődött meg a tárgya- lási elnök.

— Dalton Elly hirtelen meghalt, — rukkolt ki a tromffal Hellis ügyész.

— Ah! — zugott végig a termen a meglepetés moraja.

A közönségen nagy csaldóság vett erőt. Kiábrándítólag hatott rájuk, hogy nem lesznek tanui ennek a szenzációs pernek (Folyt. köv.)

Apróhirdetések

Alkalmazás

Tanoncokat
 ügyes fiukat modell asztalosnak, öntőknek és esztergályosoknak felveszünk. IV ker. Friedrich Testvérek. (1466)

Állást keres

Apolónének
 ajánlkozik azonnalra középkori özvegy nő hosszú bizonyítványokkal. Cim a kiadóban. (859)

Soffőr

állást vállal, teherkocsizhoz vagy autóbushoz, Diesel motor kezelésében jártas és malom szereléshez is ért. Cimeket „Pontos” jeligére a kiadóba kérek. (1486)

Adás-vétel

Perzsaszőnyeget

keletit és belföldit, ezüstököt, ékszereket, antik butort keresek megvételre. Bizományban mindezeket átveszem, esetleg előleggel. **Zalogcédulákat** magas árban veszek. **Sternberg.** (1391)

Britania

fémöntőde Temesvár, (IV., Str. Iancu Vacarescu 7.) vesz legmagasabb napi áron ócska fémet, bronz, réz, puha ólmot stb. Vállal mindenféle ötvényeket mint bronz, phosphorbronz, sárgaréz, aluminium és egyéb ötvözeteket. (1813)

Veszek Wertheimkasszát

minden nagyságban, iroda és üzletberendezéseket. Oberländer, IV., Fröbl-u. 33. (1962)

Eladó

teljes felszereléssel, autógummi gőzvilkanizáló készülék, üzem megnagyobbítás miatt. Ugyanott gummi szakmában teljes szakképzettségű segéd felvétetik. Kiss vulkanizáló, Lugos. (1484)

Lakás

Modern 3 szobás
 családi ház november 1-ére olcsón bérebeadó. III., Holló-utca 34-b. (1479)

Kiadó

2 szobás előszoba stb. magánház 600 leiért. Cim a kiadóban. (1487)

Azt a tüzfáját!

amire télire szüksége van még szerzte volna be, úgy most a legutolsó alkalom van erre. Dacára a fuvaremelésnek, még a régi áron vásárolhat!

Már 160' leittől kaphat egy méter jó tüzfát.

Salamon és Tsa
 Józsefváros, Pályaudvar sor 2., a Begamalommal szemben. Telefon: 12-53.

Különléle

Munkájukban támogassuk a vakokat!
 Tagjaink kosár- és nádszék-fonással, házcipő készítésével, zenével és zongora-hangolással foglalkoznak, műhelyünkben mindennemű kosár és kerti butor javítást is vállalunk, levelezőlap hívásra a munkánkért hához is meggyünk, a n. é. közönség szives támogatását kéri a „Vakok egylete” Erzsébetváros, Posta-utca 2. (509)

Vegetarianus és dietetikus étterem
 Bulev. Reg. Ferd. 11. (Lloyd-sor). Kitiűnő dietetikus és vegetarianus konyha, állandó hideg és meleg ételek. Olcsó menü és abonoma rendszer. Szives pártfogást kér a tulajdonos. (1866)

Uborny Mihályné
 névre szóló pirosigazolvány elveszett. Megtalálóját a rendőrségen adja le. (1485)

30—40.000 lei kölcsönt

keres elsőrangú közismert kisebb iparüzem. Leveleket „Prima fedezet” jeligére a kiadóba kérek. (1489)

Pacsirtamező télikertjében

minden vásár- és ünnepnapokon 4—7-ig teadélután, táncsal egybekötve. (1488)

Megszabadítjuk álmatlanságától,
 gyomorbadjától, bélrenyheségétől, idegességétől, reumatikus fájalmaitól sok testi bajától, kinyjától. Legyen bizalommal hozzánk és keressen fel benünket! 21 gyógyfürdő (egy havi kúra) 1200 lei. Neptun gyógyfürdő Timisoara. (1947)

Herzl-vízumos

november 1-én Budapestre utazik, elvállal megbízásokat Budapestre. Bemutca 28. Telefon 16-04. (432)

Használt kalapját

újja alakítja Márton kalapüzeme. Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 3. Fiók: Gyárvaros, Andrassy-ut. (1814)

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában a „Fekete Sashoz” Belváros, Szent György-tér.

Cserépkályha Kandalló

Takarékfűtőhely

a gyártónál mindig a legolcsóbb. Kályhám valódi Chamotte agyagból készültek, melyek jóságáért garáncáltak.

TURI GYÖRGY

Cserépkályhás
 egyedüli fűtőhelyisége Gyárvaros, Liget-ut 9. (A gyárvarosi parkkal szemben)

Autóbusz menetrend

Temesvár — Csanád — Teremia

Indulás Temesvárról	Indulás Csanádról és Teremiáról
Réggel 6:30 órakor	Réggel 5:15 órakor
Délben 1 „	Délben 12:15 „
Este 6 „	Este 5:15 „

Temesvár — Nagykomlós

Indulás Temesvárról	Indulás Nagykomlósról
Délben 1 órakor	Réggel 5:30 órakor
Este 6 „	Délben 1 „

15 leiért egyszer

60 leiért egész hétig

hirdetjük kiadó lakását!

A hirdetés díja előre fizetendő

1 szoba-konyha
 Karne, Belváros, Nádor-u. 1.

3 szobás
 fürdőszobával
 Gyárvaros, Fő-utca 29.

5 szobás modern
 november 1-re
 Józsefváros, Ormos-utca 8.

2 szobás
 fürdőszobával
 azonnal vagy nov. 1-re
 Józsefváros, Szeiler Antal-utca 8.

3 szobás modern
 november 1-re
 Erzsébetvárosi parknál.
 Közlebbit: Hattyu-u. 6. — (régli szám) háztulajdonosnál.

Szoba
 Irodának vagy rendelőknek
 telefonhasználatlaltal
 Lloyd-sor, Palace II-5.
 Telefon 848.

2 szobás
 fürdőszobás
 november vagy december 1-re
 Gyárvaros, Fő-u. 28. vagy
 Coronini-tér 22.

4 szobás (olcsón)
 Erzsébetváros, Református-ház.

Hirdesse e rovatban
 kiadó lakását

3 szobás
 (fürdő- és előszobával)
 november 1-re
 Józsefváros, Eötvös-utca 24.

4 szobás modern
 november 1-re
 Erzsébetváros, Tirol-u. 36.
 Ház mesternél.

Rádió

Péntek, október 28. Bukareszt.
 1: Gramofonzene. 2: Gramofonzene. 3: Gramofonzene. 4: Gramofonzene. 5: Gramofonzene. 6: Gramofonzene. 7: Gramofonzene. 8: Gramofonzene. 9: A filharmónikus zenekar hangversenye. Budapest. 10: Gramofonzene. 1.5: Zenekari hangverseny Patak Irma (ének) és Alice (hegedű) közreműködésével. 4.30: A rádió diáklőrája. 5: A színpad. Oláh Ferenc előadása. Hírek. 6: Radosné Bock Hilda előadása. 7:10: Cigányzenekari hangverseny. 8:15: Móríc Zsigmond előadása. 9: A rádió diáklőrája. 10: A színpad. Oláh Ferenc előadása. 11:45: Magyar cigányzenekari hangverseny. 12:30: Zenekari hangverseny. Gramofonzene. 5:40: Délutáni koncert. 9:15: Német-est a szimfonikus közreműködésével. 11:20: Régi slágerek Belgrád. 12: A rádió diáklőrája. 1.5: Gramofonzene. 6: Cseh zenekar hangversenye. Milánó. 10:15: Szimfonikus zenekar hangversenye. Prága. Fuvózenekar hangversenye. 6:30: Gramofonzene. 7: Német dalok. 9:30: Gramofonzene. 9:45: A Marcia su Roma tizedik évfordulójának megünneplése. Stockholm. Szórakoztató zene. 9: Orgonahangverseny. 11: Gramofonzene. Strassburg. 7:45: Gramofonzene. 8:30: Zenekari hangverseny. 9:45: Jazz-band. Régi francia dalok. Stuttgart. Bécsi zene. 10:20: Kamarazene. Táncczene. Varsó. 7: Táncczene. szimfonikusok hangversenye. 12:30: Gramofonzene.

Szombat, október 29. Bukareszt.
 1: Gramofonzene. 2: Gramofonzene. 3: Gramofonzene. 4: Gramofonzene. 5: Gramofonzene. 6: Gramofonzene. 7: Gramofonzene. 8: Gramofonzene. 9:30: Esti hangverseny. Kávéházi zene. Budapest. 10:15: Zenekari hangverseny. 1.5: A rádió kvintettjének hangversenye. 3:45: Hírek. 5: A Rádió Élet gyermek-órja. 5:45: Hírek. 6: Cigányzenekar hangversenye. 7: Rádió amatőr hangverseny. 8:30: A rádió ügyi negyedórja. 8:45: Zenekari hangverseny a Szekesfővárosi Énekkar közreműködésével. Utána hírek, műsorok. 12:15: Zenekari hangverseny. Bécs. Zenekari hangverseny. 2:45: Gramofonzene. 4:15: Zongora és kürt hangversenye. 5:45: Mandolinzene. 6:55: Szórakoztató zene. Strassburg. 7: Kari hangverseny. 8:30: Gramofonzene. 10:20: A rádió zenekar hangversenye. Stockholm. Gramofonzene. 7:45: Karének. Szórakoztató zene. Strassburg. 7: Kari hangverseny. 8:30: Gramofonzene. 10: Két francia operett, utána koncert. Stuttgart. 9: Zenekari hangverseny. 11:45: Szórakoztató hangverseny. Varsó. Táncczene. 9: Könyvírók hangversenye. 12: Zongorahangverseny. 12:30: Gramofonzene.

Mindenki kaphat OLLA gummit!

„OLLA” GUMMI